

Granskning avseende långsiktig ekonomisk planering

Karlshamns kommun

Bakgrund

Ekonomisk långtidsplanering i kommunen

Den demografiska sammansättningen i Sverige förväntas förändras den kommande tioårsperioden. Som befolkning blir vi procentuellt såväl fler yngre som äldre i sammansättningen. Detta innebär att försörjningskvoten förväntas öka under denna tidsperiod. Sammansättningen innebär utmaningar för många av landets kommuner vilket ställer krav på kommunens långsiktiga ekonomiska planering. Volymförändringar avseende till exempel skola, flyktningmottagande, äldreomsorg med mera kan få stora effekter på ekonomin.

Detta har påverkan på valet av vilka investeringar som ska genomföras. För kommunkoncernen ställer detta krav på investeringsstrategier som ger ekonomisk avkastning. Detta för att säkerställa kreditvärdigheten. Det finns en risk att investeringar som inte är behovsstyrda upptar kommunens belåningsutrymme. Kommunen borgar för samtliga lån i kommunen inklusive kommunkoncernen. Det är därför också av vikt att kommunen uppnår de ekonomiska målsättningarna för att bibehålla kreditvärdigheten.

Kommuner har i allmänhet en etablerad budgetprocess för nästföljande år och därpå följande två år. Fokus ligger inte sällan på det första budgetåret medan de två följande åren uppmärksammas i lägre grad. I ett längre perspektiv beaktas sällan större förändringar avseende demografi eller större satsningar. Många kommuner deltar i omvärldsanalyser men dessa får i många fall marginell betydelse för den kommunala planeringen. Behovet av ett finansiellt sparande beaktas inte heller alltid som en del av en långsiktig ekonomisk planering.

Kommunens samlade investeringsbehov

Kommunen och bolagen står inför stora investering. SKL har gjort en bedömning att låneskulden för kommuner och kommunala bolag i Sverige kommer att fördubblas inom en tioårsperiod. Karlshamn har utöver fastighetsbolag även ett hamnbolag och ett energibolag, vilka båda är tunga verksamheter inom infrastrukturessektorn. I genomgången kommer att redovisas respektive bolags finansiering av sina investeringar i syfte att bedöma dess värde för kommunen. Till respektive investering kommer att efterfrågas kostnader för det drifts- och underhållsbehov som skapas.

Mot bakgrund av ovanstående har de förtroendevalda revisorerna beslutat att genomföra en granskning av kommunens och kommunkoncernens arbete med långsiktig ekonomisk planering samt investeringsstrategi. När det gäller kommunen kommer bedömningen att göras utifrån demografin och generella statsbidrag. För bolagen kommer det ske en genomgång av investeringarna under den tid som prognosen sträcker sig över. Sammantaget syftar

granskningen till att få en helhetsbild över kommunkoncernens investeringsbehov och möjlighet att få investeringsbehovet bedömt av långgivare.

Syfte

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen tillsammans med Stadsvapnet AB har en ändamålsenlig prognosverksamhet, finns en bedömning av kommunkoncernens lånebehov satt i relation till kommunens långsiktiga ekonomiska utveckling. Hur fungerar kommunkoncernens investeringsplanering?

Revisionsfrågor uppdelat i två områden

Uppföljning ekonomisk planering

- ▶ Har det definierats vad god ekonomisk hushållning innebär i Karlshamns kommun?
- ▶ Finns adekvata riktlinjer för god ekonomisk hushållning?
- ▶ Har kommunen tillförlitliga metoder för att genomföra prognoser med tillräcklig kvalitet?
- ▶ Säkerställer budgetprocessen att långsiktiga volymförändringar beaktas?
- ▶ Finns en tillräcklig omvärldsbevakning för att upptäcka och agera utifrån externa händelser eller trender som påverkar den långsiktiga ekonomiska planeringen?
- ▶ Givet kommunens investeringsutrymme, hur mycket kan investeringsplanerna komma att påverka kommunens belåningsgrad, hur belastar detta kommunens ekonomi?

- ▶ Om kommunen behöver prioritera, på grund av Kommuninvest lånetak, investeringar givet avkastningsperspektiv, vilka av nuvarande planerade investeringar i långtidsplanen är i så fall inte lönsamma?

- ▶ Hur ser en scenarioanalys ut givet följande alternativ?
 - ▶ att investeringar genomförs enligt plan för avskrivningar
 - ▶ att kommunens beslutade investeringar genomförs
 - ▶ att kommunens planerade investeringar genomförs

Uppföljning investeringsplanering

- ▶ Följer kommunen de av fullmäktige antagna riktlinjerna om investeringar?
- ▶ Vilka direktiv har bolagen att följa vad gäller investeringsplanering och följer bolagen dessa?
- ▶ Finns upprättade behovsanalyser kopplat till mål, förekommer tvärsektoriellt strategiskt arbete, är framförhållningen tillräcklig, finns handlingsalternativ med konsekvensanalys?
- ▶ Hur omfattande är kommunens och kommunkoncernens investeringsplaner?
- ▶ Finns, hur ser en transparent planering kopplat till de höga investeringsvolymerna för kommunen och kommunala bolagens finansiella mål inom 3 år och bortom 3 år?
- ▶ När i processen av önskade investeringar, från kommunens nämnder och bolag, beslutas vilka investeringar som skall prioriteras i kommunkoncernen?
- ▶ Finns en fungerande uppföljning för kommunfullmäktige vilka investeringar som kommunkoncernen kommer att genomföra och när i tiden?

Revisionskriterier

- ▶ Kommunallagen
- ▶ KF:s budget, ekonomiska målsättningar, investeringsplan och långsiktiga planering
- ▶ Kommunala riktlinjer m.m.

Avgränsning

Granskningen är kommunövergripande.

Ansvariga nämnder

Kommunstyrelsen

Metod och genomförande

Granskningen genomförs genom dokumentanalys och intervjuer. Intervjuer kommer att ske med:

- ▶ Kommunens ekonomichef och ekonomiansvarig för Stadsvapnet
- ▶ Ekonomiansvariga för bolagen
- ▶ Ansvariga för budget- och prognosarbete

Projektorganisation och kvalitetssäkring

Granskningen leds av Lars Eriksson, Robert Waszkiewicz och utförs av Linus Aldefors EY. Utöver vår interna kvalitetssäkring får samtliga intervjuade möjlighet att sakgranska rapportutkastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekta fakta och uttalanden.

Tidsplan

Granskningen inleds i mars och kan avrapporteras i maj.